

ANA-MARIA PUȘCAȘU

West University of Timișoara

***POETRY AND REBELLION. A BEATNIK APPROACH FROM PETRU ILIEȘU
TO MARIUS IANUȘ***

Abstract: Starting from the beat generation and the influence of Ginsberg's poetry, this paper analyses the connection between poetry and rebellion, focusing upon two poets from different literary generations. The common point between Petru Ilieșu, poet from Timișoara, associated with the literary generation of the '80, and Marius Ianuș, inventor of the literary movement called "fracturism" is the use of a beatnik literary technique. Both Petru Ilieșu and Marius Ianuș give a poetic representation of Romania thus offering two examples of different, yet connected, literary voices of Romanian poetry.

Keywords: Romanian poetry, rebellion, beat generation, fracturism.

Conjugarea poeziei cu atitudinea de revoltă reprezintă o constantă a literaturii diverselor perioade, mai ales în măsura în care poezia este înțeleasă ca o formulă a libertății absolute de expresie, așa cum o și afirma unul dintre scriitorii emblematici ai generației beat americane, Allen Ginsberg: "Poetry is the one place where people can speak their original human mind. It is the outlet for people to say in public what is known in private."

Contextul socio-politic și cultural din perioada comunistă a impus, în majoritatea cazurilor, estomparea reprezentărilor literare ale atitudinii de revoltă. În această conjunctură, figura unui autor precum Petru Ilieșu nu poate apărea altfel decât aceea a nonconformistului, a celui care se autodefinește ca „ghimpele independentului politic”, sfidând regulile și situându-se, până în prezent, într-un tip de marginalitate asumată. Dovadă este faptul că opera optzecistului timișorean rămâne încă una nu foarte cunoscută, deși, o sesizează Ion Bogdan Lefter, „Ilieșu scria în anii '70 poeme în maniera «beatnicilor» americani și trăia în acele medii de tineri care, în comunism, trăiau «occidental», prelungind și în România, ca în întreaga Europă Centrală, voga muzicii pop și a revoltei «anti-establishment» (cu – evident! – alte ținte decât în Vest)”¹.

Încă de la debutul cu *Pastel H* din 1978, în volumele următoare și până la *România* (1996) se face resimțită în poezia lui Petru Ilieșu influența liricii americane a anilor '50-'60 la nivelul discursului poetic. Totuși, dacă în volumele de până la *România* tonul poeziei lui Ilieșu era vag polemic, mizând pe ironie poetică, dar și pe un lirism metaforic, cu unele inserturi ludic-ironice la nivelul dialogurilor, „Pastișa după Ginsberg” a reprezentat un moment de turnură, un punct din care poezia autorului timișorean va merge pe linia tot mai accentuată a angajării sociale (vizibilă atât în poezie, cât și în viața publică), polemica și ironia devenind tot mai intense, iar revolta apărând tot mai des ca o necesitate stringentă a expresiei poetice.

„Pastișa după Ginsberg” este reluată în volumul bilingv (română-engleză) din 1999, intitulat *România. Post-scriptum* (Timișoara, Planetarium & Brumar), alături de poemul despre revoluție intitulat „Scrisoare deschisă despre fratele meu, domnului Gorbaciov”² și de

¹ Ion Bogdan Lefter, „Nonconformistul Petru Ilieșu” în „Observatorul cultural”, nr.232 din 3 iulie 2004, p.14.

² Așa cum reiese din post-scriptumul explicativ ce reproduce articolul lui Petru Ilieșu din revista „Orizont”, nr.2 din ianuarie 1990, p.5, poemul, publicat și în numărul anterior al aceleiași reviste, fusese trimis postului de radio

un al doilea poem, „România. Post-scriptum”. Volumul oferă astfel o perspectivă integratoare asupra semnificațiilor și potențelor poeziei lui Petru Ilieșu, dar și asupra relației sale strânse cu modelul poeziei americane a lui Allen Ginsberg, pe care a și tradus-o.

Dedicat unchiului autorului, „spânzurat în pușcărie de comuniști, în 1949”, *România* lui Ilieșu se păstrează aproape de „America” lui Allen Ginsberg dovedind, în același timp, capacitatea autorului său de a prelua tonalitatea și tehnica poetică a generației beat și de a o adapta, fără clivaje sau stridențe, realității românești postrevoluționare.

Dacă prin pașărea tehnica poetică, decuparea versurilor, structura narativă a poemului sau augmentarea tensiunii poetice prin utilizarea repetițiilor îl păstrează pe Ilieșu foarte aproape de textul original al beatnicului american, apare totuși o diferență fundamentală între cele două texte. Aceasta constă, în primul rând, în obiectul împotriva căruia poetul își îndreaptă revolta poetică, dar și în „temperatura” discursului.

Revoltei împotriva războiului, comprimată de Ginsberg în versul „*Go fuck yourself with your atom bomb*”, Ilieșu îi răspunde prin dezvoltarea, pe parcursul a unsprezece versuri, a ideii de revoltă față de contextul postrevoluționar românesc, perceput ca o perioadă a eșecului și a inutilității, a pierderii sensului: „Revoluția a fost una, iar postrevoluția/ este altceva./ Postrevoluția este o cutie de conserve care zăngăne./ O cacialma cu lumpeni revoluționari și/ lichele parvenite./ Un vax./ Un pârț istoric al unor pârțâiți istorici.”³

Sub sentimentul constant și obsedant al situației „în afara timpului”, autorul timișorean depune o mărturie poetică în numele „milionul de poeți” ai României, poeți ale căror voci fuseseră aproape stinse în timpul comunismului și care încă au dificultăți în a se face auziți în proaspăta democrație. Suprasaturarea de „revendicările nebunești” ale Americii este înlocuită cu „restaurațiile mafiotice” ale României, iar critica ironică a consumerismului și a confuziei de valori pe care Ginsberg o sugerează prin secvența utopică a intrării în supermarket și cumpărării celor necesare „prin propriu-mi farmec personal” va fi deviată în poemul lui Ilieșu în sensul revoltei împotriva încălcărilor curente ale libertății de expresie: „Când voi putea oare intra în pagina ziarului/ cu ADEVĂRUL meu și cu propriul meu farmec personal”(p.40).

Secvența poetică ce trimite la contactele cu comunismul în cazul beatnicului american își va păstra tiparul construcției pe structura actul rememorat, interpretabilă, în același timp, și în cheie confesivă, în *România* lui Ilieșu. Opoziția față de sistem se conturează și la nivel simbolic, fiind poziționată sub semnul lipsei de regret: „Știi România obișnuiam să fiu hipiot când eram puști./ Purtam blugi uzați cămăși cu flori/ și ascultam Doors./ nu regret.” (p.42)

O expresie a evadării din cotidianul suprasaturat de redundanța evenimentelor din „hârdăul politic” se constituie în nopțile „pierdute” în clubul de jazz. *Jazz-ul ca stare de spirit* sau ca formulă a rezistenței transpare pe întreg parcursul poeziei lui Petru Ilieșu și din volumele anterioare, precum *Camera de mercur* (1982), în care se regăsesc trimiteri la membrii formației de jazz din Timișoara Bega Blues Band.

Situarea cu detașare ironică față de mediul social și atragerea atenției cu privire la mecanismele defecte ale societății românești postrevoluționare „Ar fi trebuit să mă vezi citind ziarul «Scânteia»./ Îngerul meu «SRI»-ist crede că am perfectă dreptate./ ” este completată de revolta împotriva mass-mediei care distorsionează realitatea transformându-se într-o entitate obsedantă, de tip orwellian, care sufocă individul și determină „coșmarurile neangajării politice” sau „muștrările de conștiință/ ale lipsei de discernământ”.

Unul dintre multiplele puncte de forță ale poemului lui Petru Ilieșu se coagulează în imaginea tragică a Revoluției ca punct istoric de turnură, precedat și succedat de moarte

„Europa Liberă” în octombrie 1989 și, mai apoi, în 18-19 decembrie 1989, cu P.S.-ul: „Acum se moare de glonț în România, domnule Gorbaciov!”.

³ Petru Ilieșu, *România. Post-scriptum*, Timișoara, Editura Planetarium & Brumar, 1999, p.38.

„România încă nu ți-am povestit cum se moare cu adevărat/ într-o Revoluție.// România încă nu ți-am povestit cum se moare cu adevărat/ după Revoluție.” (p.44)

Tonul ironic și vădit contestatar în care se împletesc imagini din copilăria „cu cravata roșie” și până la imaginea lui Ion Iliescu este deturnat în mod tranșant în versul: „Mai apoi am înțeles: din tot ce-i roșu/ îmi place vinul”. În concizia sa, un vers violent și percuant, expresie a opțiunii și a negației, versul lui Petru Ilieșu a fost folosit în 2004, în cadrul campaniei inițiate de Fundația „Rubin” din Timișoara, campanie intitulată „Transport ieșit din comun” care viza aducerea scriitorilor timișoreni în atenția unui public larg, într-un mod neconvențional.

Departate de a fi, cel puțin în volumele *România și România. Post-scriptum*, ceea ce s-ar putea numi un scriitor „cuminte”, în poezia lui Ilieșu „ironia devine pamflet politic, melancolia elegiacă se transformă în diatribă necruțătoare și vehementă, cu adresă socială, fapt ce a scandalizat unele mentalități pudibonde.”⁴ Confruntat cu absența sau întârzierea unei adevărate schimbări în structura socială, Ilieșu afirmă cu un soi de amară resemnare: „Eu am visat cu totul altceva”, rămânând, în același timp, un excepțional marginal a cărui poezie poate că va fi pusă cândva în valoare în adevăratul sens al cuvântului.

Această scandalizare a mentalităților confruntate cu o poezie a revoltei își are sursa în falsa sinonimie construită între revoltă și denigrare și funcționează, de cele mai multe ori, ca generator al reacțiilor imediate de discreditare a valorii poeziei de acest tip, de negare a ei.

Confruntarea cu un anumit grad de violență la nivelul limbajului sau al imaginarului, de altfel destul de atenuat în cazul poeziei lui Petru Ilieșu față de Allen Ginsberg, mult mai evident în cazul literaturii fracturiste a lui Marius Ianuș, generează consternare, trimițând la asocierea directă cu vulgaritatea, cu un gest de atentat la „bunele moravuri”. Spre deosebire de ignoranță, revolta e departe de a fi confortabilă.

Totuși, trebuie subliniat faptul că atitudinea aceasta de revoltă se dovedește a fi de puține ori un gest de denigrare sau distrugere, având, mai degrabă, în multe dintre cazuri, resorturile ancorate în afecțiune și empatie față de obiectul revoltei. O dovedește și cazul poeziei lui Petru Ilieșu care nu este un act denigrator, ci o frumoasă și reușită poveste a dezvrăjirii, a destrămării iluziei.

Traectoria poeziei de revoltă socială deschisă de Petru Ilieșu în anii ‘90 va fi continuată prin coagularea, în jurul anilor 2000, a unei noi generații literare, generația douămiistă. Fără a fi scutită de un destul de amplu proces de contestare și suscitând diverse polemici în special în primii ani ai începutului de mileniu, generația douămiistă a dat o serie de scriitori care au reușit să-și confirme poziția în literatură și o serie de manifeste literare. Mai mult credo-uri poetice decât manifeste în sine, multe dintre acestea s-au stins destul de repede, fără a li se acorda o prea mare importanță.

Cel mai cunoscut dintre acestea, și cel mai „scandalos” în același timp, rămâne „Manifestul fracturist”, lansat de Marius Ianuș și Dumitru Crudu. Textul manifestului va fi publicat, într-o primă variantă, în „Monitorul de Brașov” în octombrie 1998, pentru ca, ulterior, să fie completat cu anexe și reluat în reviste precum „Vatra” (în 2001) sau „Caiete critice” (în 2005).

Fracturismul a reprezentat o poziționare în opoziție față de generația optzecistă, dar și o expresie a necesității unei schimbări, după cum o menționa Marius Ianuș: „Când m-a întâlnit cu Dudu (Dumitru Crudu, n.m.), în 1998, simțeam amândoi că poezia pe care o scriam noi era total diferită de aceea a înaintașilor, dar diferența asta nu purta un nume. În fapt,

⁴ ***Academia Română, *Dicționarul General al Literaturii române*, (E/K) București, Editura Univers Enciclopedic, 2005, p.591.

amândoi militasem până atunci pentru o ruptură de optzecism, eu în București, el în Brașov, simțind clar modificările din structura liricii române.”⁵

Nu este de ignorat faptul că acest curent douămiist constituie, prin proiectele demarate și autorii implicați, un punct de congruență între două literaturi de aceeași limbă venind din spații cu profile socio-culturale diferite. Au fost aduși astfel în prim-plan unii autori tineri basarabeni precum Dumitru Crudu, Alexandru Vakulovski, Mihai Vakulovski sau Ștefan Baștovoi (în prezent Savatie Baștovoi). Acesta din urmă a fost considerat de către cei doi inițiatori ai fracturismului drept prin autor de această factură, fapt vizibil și în sloganul ales pentru revista „Stare de urgență”: „Patria mea e Planeta Moldova. Președintele Patriei Mele e Ștefan Baștovoi”.

Tonalitatea virulentă a textelor autorilor fracturiști, situarea într-o dimensiune a minimalismului și mizerabilismului, ca și incursiunile poetice violente în dimensiunea socială au avut drept model generația beat americană. De aici și perceperea actului scrierii din prisma autenticității și a angajării, la fel cum Allen Ginsberg vorbește, într-un interviu acordat în 1995 lui Daniel Deleanu despre poezie afirmând: „pentru noi poezia a fost trăire, iar generația Beat a fost un modus vivendi”.⁶ În acest sens, în ceea ce privește poezia lui Marius Ianuș, Bogdan-Alexandru Stănescu punctează, într-un articol din 2003, necesitatea tratării filonului social, precizând că „poezia lui este esențialmente un manifest social”⁷.

Se remarcă o apetență a fracturiștilor pentru generarea de polemici, atât în planul social (scandalul legat de legalizarea marijuanei), cât și în viața literară, prin lansarea „Manifestului fracturist” care a creat, mai apoi, numeroase conflicte cu unii dintre reprezentanții generației optzeci. Acesta este și motivul care îl determină pe Daniel Cristea-Enache să vorbească despre o adevărată „strategie a scandalului” pe care Marius Ianuș o folosește.

Unul dintre „scandalurile” de care se leagă numele lui Marius Ianuș este cel conturat în jurul poemului „România”, împotriva căruia apare, în 2000, un „Apel din Statele Unite ale Americii”, reunind protestul unor personalități din S.U.A., Canada, Columbia, Austria și România și făcând referire la „o campanie de denigrare a valorilor culturii naționale, de distorsionare a adevărului istoric și a tradițiilor strămoșești, promovând contracultura și creațiile obscene, decadente.”⁸

Este, în acest caz, contestat atât poemul „România” al lui Marius Ianuș, citit în cadrul Cenaclului „Litere” moderat de Mircea Cărtărescu, cât și textul lui Mihail Gălățanu „O noapte cu patria”, solicitându-se Inspectoratului de Poliție „efectuarea de cercetări sub aspect infracțional și pedepsirea autorilor”⁹.

Două articole semnate de Nicolae Manolescu, „Poezia și codul penal” („România literară”, nr.35, din 6 septembrie 2000, p.1) și „Greața ideologică” („România literară”, nr.39, din 4 octombrie 2000, p.1), vor răspunde solicitărilor prezentate de „Grupul pentru Dialog Social” contestând „așezarea literaturii în perimetrul codului penal”¹⁰.

În acest context, dimensiunea socială constituie, adesea, pentru fracturiști, linia principală de construcție a poemului. Pe această linie funcționează poeme în care România

⁵ Marius Ianuș, „Cine a inventat FRACTURISMUL și ce este el”, în „Adevărul literar și artistic”, 17 iunie 2003, nr.670, anul XII, p.12

⁶ Daniel Deleanu, Un interviu inedit cu Allen Ginsberg din 1995, la New York, publicat în revista România Literară, nr.2 din 2000, p.21.

⁷ Bogdan-Alexandru Stănescu, „Călătorie la capătul disperării”, „Lucașfăruș”, 12 februarie 2003, nr.5 (589), p.5.

⁸ Fragment din solicitarea adresată de către Inspectoratul de Poliție al județului Brașov Uniunii Scriitorilor din România, din Addenda la *Dansează Ianuș*, prefață: Daniel Cristea-Enache, București, Editura Vinea, 2006, p.350.

⁹ Ibidem.

¹⁰ Nicolae Manolescu, „Greața ideologică”, articol prezentat în „Addenda 3. Atentat la bunele moravuri” a volumului *Dansează Ianuș*, București, Editura Vinea, 2006, p.357.

devin „personaj”, însă în care apar evidente diferențe de construcție în ceea ce privește modalitatea de inserare a acestor „personaje” și desfășurarea lor de-a lungul parcursului liric.

Dacă în poezia lui Allen Ginsberg, în prelungirea căruia Marius Ianuș a fost adesea situat, America devenea, la rândul ei, personaj de poem, se produce o disociere clară între poet și „personajul” său, Marius Ianuș împinge limitele acestei disocieri până la o imaginată interacțiune violentă, încărcată de sexualitate. De asemenea, în timp ce în cazul poetului american tensiunea poemului este generată de alternanța interogațiilor cu afirmațiile, la Ianuș tensiunea se realizează mai mult din acumularea de afirmații, dintr-o serie de versuri „mitraliate”, din jumătăți de urlete de disperare.

Contestatul poemul „România” este parte a „Manifestului anarhist” dedicat memoriei lui Allen Ginsberg și Jack Kerouac, ilustrarea poetică a ideilor prezentate în textul publicistic al „Manifestului fracturist”. Aici, dimensiunea socială la care se raportează eul liric va avea, în mod implicit, și repercusiuni directe asupra imaginii sale, care se va proiecta prin apel la mecanisme precum burlescul sau absurdul, ce descompun și deteriorează realitatea.

Realul și societatea sunt resimțite drept adevărate sisteme opresive, cărora nu li se poate răspunde decât prin revoltă și respingere, caz în care scriitura fracturistă dobândește evidente accente de act cathartic, implicând: „Un patos al dezabuzării, al rostirii directe, ca și al imaginației concretului și imediateții, al nefericirii sentimentale și al revoltei existențiale a deturnat pe jumătate în poză și lăsat, pe cealaltă jumătate, în stare frustă în «fracturile» lui Ianuș. Arzând de pofta «de a fi băgat în seamă», el, orfan de bucurii și gloriei, practică cu superbie scrisul poetic ca pe un tratament intensiv.”¹¹ În acest context până și epistolele către iubite devin niște scrisori de dragoste inversate.

Destructurarea mecanismelor societății în spațiul poemului se produce prin anularea tuturor miturilor poetice, prin subminarea marilor teme, prin trecerea lor într-un spațiu cu toate reperaile inversate sau, în anarhia specific fracturistă, anulate. Ioan Moldovan afirma, în ceea ce privește poezia noii generații că: „Pentru poetul tânăr din anul de grație 2005 poezia vrea să fie *un act impur de revoltă*, absolută, un urlet existențial în care toate se cheamă și se detestă; miturile coborâte în stradă, marile teme lirice (iubirea, moartea, destinul) împinse deliberat spre zonele sordide ale existenței, în fine, singurătățile compacte ale omului tânăr într-o lume fără puncte de reper”¹²

Cele două coordonate specifice generației, respectiv minimalismul și mizerabilismul, sunt recognoscibile și în poezia inițiatorului curentului fracturist, ele fiind însă exploatare în concordanță cu ideile teoretice vehiculate în „Manifestul fracturist”. În acest sens, accentul cade pe sondarea propriilor trăiri și experiențe care sunt aduse în poem, experiențe „la limită, aproape nebunești, de un nonconformism și o extravaganta ce nu vor nicicum să se dilueze”¹³ și care se constituie drept specificul poeziei lui Ianuș.

Dacă „România” lui Petru Ilieșu aducea în discuție societatea postrevoluționară românească, păstrându-se aproape de textul lui Ginsberg pe care îl pastia, „România” lui Marius Ianuș, pornind pe același model american, se detașează totuși, făcând însă apel la textul poetului timișorean prin versurile: „ții tu minte ce spunea Petru Ilieșu, România?/ nu știa cine-mi ești...”. Tonul polemic și atitudinea de revoltă apar mult amplificate în poemul fracturist în care reprezentările disperării se îmbină cu imagini violente, sub semnul nebuniei ce se canalizează, ca unica soluție întrevăzută, în sinucidere ca în versurile: „Simt că înnebunesc, România/ Încep să pierd controlul între lumea interiorității/ și exterior, România/ Aș fi fost un poet al interiorului/ dacă aș fi avut ce mânca/ România” sau în finalul primei părți

¹¹ Ioan Moldovan, „Un alt fel de anarhism”, în „Familia”, seria a V-a, octombrie 2001, anul 37 (137), nr.10 (432), p.27.

¹² Eugen Simion, „Fracturiștii”, în revista „Steaua”, nr. 2-3 (208-209) din 2005, p.3.

¹³ Daniel Cristea-Enache, „Turbulențe”, în „Adevărul literar și artistic”, 14 august 2001, nr.580, p.5.

a manifestului: „Am făcut dragoste numai când m-am prefăcut că-mi/ deschid venele!/ pe stradă!// Acum venele mele deschise picură stins”.

După ce a stârnit diverse reacții în literatură, fracturismul pare astăzi o direcție depășită. Astfel, dacă în noiembrie 2009, Marius Ianuș lansa, în cadrul „Poeticilor Cotidianului” realizate de Răzvan Țupa, un nou manifest denumit „Manifestul operationist”, modificările ulterioare din biografia poetului au determinat, în prezent, negarea tuturor scrierilor de până în 2010 și stoparea proiectului site-ului literar *hyperliteratura* în 20 aprilie 2010.

Din acest punct, parcursul literar al inițiatorul bucureștean al fracturismului se îndrepta spre zona ortodoxiei, publicând o serie de volume precum: *REFUZ FULARUL ALB!* (versuri, Editura Tracus Arte, 2011), *O NOAPTE ȘI O DIMINEAȚĂ* (momente, schițe, reportaje, Editura Garofina, 2011), *Vino, Măicuță! Flori duhovnicești pentru Măicuța Domnului. Lumești și nelumești*, (Ed. Garofina, 2014, ed a II-a, Prima ediție în 2013, la editura Tracus Arte, iar ediția a doua apărută la editura Garofina, 2014) sau *Flori de foc, de gând și de lumină* (Editura Garofina, 2014).

Anunțându-și propria moarte într-un post de pe blogul personal, din 18 iunie 2014, „Marius Ianuș a murit”¹⁴, Marius Ianuș renunță la pseudonimul cu care era atât de cunoscut în lumea literară și se va întoarce la numele real Marius-Christian Drăjan, sau o parte a sa, Marius Drăjan. În plus, în postarea imediat următoare, din 3 iulie 2014, intitulată „România despre care am scris eu atunci”¹⁵, Marius Ianuș oferă cititorilor săi virtuali link-ul și parola unei alte postări, secretizate se pare până atunci, care apare sub formula de „Îndreptări”.

Menținând precizarea că textele sale anterioare rămân în continuare renegate, Marius Drăjan resimte, și sub presiunea asumării sinuciderilor a doi autori douămiiști, Constantin Virgil Bănescu și George Vasilievici, necesitatea unor rectificări în poemul „Manifest Anarhist”. „Îndreptările” pornesc astfel în de la titlul poemului, care devine acum „Manifestul Fracturist”, după cum o mărturisește autorul: „ca să mă dezic de anarhie, dar și pentru că acesta a fost, de fapt, adevăratul Manifest Fracturist. Cel eseistic, apărut în câteva publicații, a fost simplă publicitate.”¹⁶

Fără a mai ține cont de decupajul inițial al versurilor și delimitându-se total de acuzele de „lipsă de patriotism” care îi fuseseră aduse, fostul autor fracturist percepe drept cea mai importantă rectificare necesară eliminarea trimiterilor la sinucidere, care să aducă astfel poemele la concordanța cu noua sa viziune asupra lumii: „Dar păcatul cel mai mare al acestor versuri nu era nici așa-zisa «lipsă de patriotism» nici cele câteva cuvinte și expresii dubioase, ci abundența cu care apărea în ele gândul sinuciderii. Îndreptându-le, am eliminat acest gând de vreo șapte-opt ori.”¹⁷

Desigur, intervențiile autorului în text reprezintă mai mult decât simpla eliminare a ideilor suicidare, ele vizând, în același timp, și problematica limbajului dus la extrem. Fără a aduce în discuție motivația autorului pentru un asemenea gest care, în contextul deciziei totale, poate părea redundant trădând, totodată, încă existența unei afinități pentru poemele din perioada fracturistă, este necesară o precizare. Deși eliminate sau modificate acele porțiuni care au făcut, în repetate rânduri, subiectul acuzelor din parte unor critici, considerate adesea vulgare sau pornografice, „Manifestul fracturist” este un text care nu își pierde din forța poetică nici după modificare. Ceea ce este încă o dovadă în plus a faptului că nu vulgaritatea și limbajul licențios au constituit mizele fracturismului¹⁸.

¹⁴ <http://yanush.wordpress.com/2014/06/18/marius-ianus-a-murit/> (accesat în 21.07.2014).

¹⁵ <http://yanush.wordpress.com/2014/07/03/romania-despre-care-am-scris-eu-atunci/> (accesat în 21.07.2014).

¹⁶ Idem.

¹⁷ Idem.

¹⁸ Acest subiect este tratat și de către Dumitru Crudu într-un articol din revista *tiuk!* referitor la receptarea fracturismului, <http://tiuk.reea.net/8/crudu.html> (accesat în 20.07.2014).

BIBLIOGRAFIE

***Academia Română, *Dicționarul General al Literaturii române*, (E/K) București, Editura Univers Enciclopedic, 2005.

Ginsberg, Allen, *Howl și alte poeme. Antologie 1947-1997*, Traducere din limba engleză de Domnica Drumea și Petru Ilieșu, Iași, Editura Polirom, 2010.

Ianuș, Marius, *Dansează Ianuș*, prefață: Daniel Cristea-Enache, București, Editura Vinea, 2006.

Ilieșu, Petru, *România. Post-scriptum*, Timișoara, Editura Planetarium & Brumar, 1999.

Cristea-Enache, Daniel, „Turbulențe” în „Adevărul literar și artistic”, nr.580 din 14 august 2001.

Deleanu, Daniel, Inedit: un interviu cu Allen Ginsberg în „România Literară”, nr.2 din 2000.

Ianuș, Marius, „Cine a inventat FRACTURISMUL și ce este el” în „Adevărul literar și artistic”, nr.670 din 17 iunie 2003, anul XII.

Lefter, Ion Bogdan, „Nonconformistul Petru Ilieșu” în „Observatorul cultural”, nr.232 din 3 iulie 2004.

Moldovan, Ioan, „Un alt fel de anarhism”, în „Familia”, seria a V-a, nr.10 (432) din octombrie 2001, anul 37 (137).

Simion, Eugen, „Fracturiștii” în „Steaua”, nr. 2-3 (208-209) din 2005.

Stănescu, Bogdan-Alexandru, „Călătorie la capătul disperării” în „Luceafărul”, nr.5 din 12 februarie 2003.

<http://yanush.wordpress.com/2014/06/18/marius-ianus-a-murit/> (accesat în 21.07.2014).

<http://yanush.wordpress.com/2014/07/03/romania-despre-care-am-scris-eu-atunci/> (accesat în 21.07.2014).

Acknowledgement:

This paper was *cofinanced from the European Social Fund through Sectoral Operational Programme Human Resources Development 2007-2013, project number POSDRU/159/1.5/S/140863, Competitive Researchers in Europe in the Field of Humanities and Socio-Economic Sciences. A Multi-regional Research Network*

Această lucrare a fost cofinanțată din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013, Cod Contract: POSDRU/159/1.5/S/140863, Cercetători competitivi pe plan european în domeniul științelor umaniste și socio-economice. Rețea de cercetare multiregională (CCPE)